

PERSBERICHT

29 april 2016

Verslag aan het federale parlement

Terugbetaling van tandzorg – Voor een performanter overheidsbeheer

Het Rekenhof heeft het terugbetalingsbeleid van de tandzorg onderzocht in het licht van de aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO), de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de Europese Commissie. Het formuleert 23 aanbevelingen om het beheer en de prestaties van het terugbetalingssysteem te verbeteren op het vlak van de toegankelijkheid, de kwaliteit, de veiligheid en het rationeel gebruik van de zorg.

In 2013 heeft de Staat 839,24 miljoen euro besteed aan de terugbetaling van tandzorg. Die uitgaven zijn tussen 2003 en 2013 gestaag omhoog gegaan en stegen meer dan de uitgaven voor geneeskundige verzorging in het algemeen. Uit gezondheidsonderzoeken blijkt nochtans dat het niveau van de tand- en mondgezondheid bij sommige bevolkingsgroepen verontrustend is en dat de vraag naar tandzorg abnormaal laag is in sommige arrondissementen van het land.

Het Rekenhof heeft onderzocht of het terugbetalingsbeleid van de Belgische overheid tegemoetkomt aan de doelstellingen van kwaliteit, veiligheid, doeltreffendheid, toegankelijkheid en rationeel gebruik van de zorg. Het formuleert 23 aanbevelingen rond vijf thema's om tot een beter beheer te komen.

De minister van Sociale Zaken benadrukt in haar antwoord dat ze erop zal toezien dat het toekomstige tandzorgbeleid rekening houdt met de aanbevelingen van het Rekenhof. Ze heeft de leidend ambtenaar van het RIZIV en de voorzitter van de Commissie Tandartsen-Ziekenfondsen gevraagd om haar tegen 30 juni 2016 voorstellen tot verbetering te doen.

Vernieuwing van de instrumenten die het beleid voor de terugbetaling van tandzorg aansturen

Tussen 2003 en 2014 werd het terugbetalingsbeleid gevoerd volgens een strategisch plan dat noch een streefcijfer bevatte noch een termijn om de doelstellingen te realiseren. Dat plan werd niet geactualiseerd gedurende meer dan tien jaar. De meeste acties die tijdens die periode werden ondernomen, moesten de doelstellingen van het plan concretiseren, maar

een groot deel daarvan week af van het uitgetekende kader. Sinds 2014 is het terugbetalingsbeleid gebaseerd op een oriëntatienota die evenmin een precieze uitvoeringstermijn voor elke doelstelling vastlegt. Die nota kan bijgevolg niet als planningsinstrument worden gebruikt.

Om de strategische aanpak te verbeteren beveelt het Rekenhof aan een actieplan op te stellen voor een welbepaalde periode, met duidelijke doelstellingen te realiseren binnen een bepaalde deadline en die via kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren kunnen worden gemeten. De studies en statistieken zouden zo moeten worden opgesteld en afgestemd zodat meer doelgerichte maatregelen kunnen worden genomen, de budgettaire impact ervan beter kan worden geëvalueerd en een relevante prioriteitenorde kan worden opgesteld.

Herziening van de honoraria voor vergoedbare tandzorg op basis van een medisch-economische analyse

De Nationale Commissie Tandartsen-Ziekenfondsen (de *Dentomut*-commissie) heeft een werkgroep opgericht die de nomenclatuur van de vergoedbare tandzorg moet herbekijken. Het Rekenhof beveelt daarbij aan een wetenschappelijk dossier aan te leggen voor elke vergoedbare verstrekking, dat alle elementen omvat die bepalend zijn voor de kostprijs en de kwaliteit van de verstrekkingen, zoals de werktijd, de technische beschrijving en de kosten van het materiaal en de vergoedbare hulpproducten.

Met een realistische raming van de kosten van de verstrekkingen zal de *Dentomut*-commissie het bedrag van de honoraria van geconventioneerde tandartsen op adequate wijze kunnen becijferen en ervoor zorgen dat tandheekkundigen willen toetreden tot het *Dentomut*-akkoord en de geconventioneerde tarieven respecteren.

Vergoedbare tandzorg toegankelijker maken

Er zijn meerdere financiële struikelblokken voor de toegankelijkheid van de tandzorg. Eerst en vooral gelden er leeftijdsgrenzen voor de vergoeding van bepaalde zorg. Bij behandelingen waarvoor geen terugbetaling geldt, mag een tandheekkundige het ereloon vrij bepalen en is er voor de patiënten, zelfs als ze behoeftig zijn, geen enkele tegemoetkoming van de verzekering geneeskundige verzorging. Voor de vergoedbare zorg legt de nomenclatuur de maximumhonoraria vast die tandheekkundigen die tot het *Dentomut*-akkoord zijn toegetreden, kunnen vragen. Tandheekkundigen die weigeren tot het akkoord toe te treden, zijn totaal vrij om hun tarieven te bepalen, zelfs als de patiënt behoeftig is. Bij die tandheekkundigen kan het gebeuren dat patiënten aanzienlijke ereloonsupplementen moeten betalen.

Er zou in alle arrondissementen een voldoende aanbod van zorg tegen geconventioneerd tarief moeten zijn. Bovendien zouden de patiënten gemakkelijker de tandheekkundigen moeten kunnen identificeren die de vaste honoraria van de nomenclatuur naleven. Het Rekenhof beveelt daartoe aan meer publiciteit te maken over het statuut van de geconventioneerde tandartsen. De naamplaat aan de deur van tandheekkundigen zou moeten vermelden of ze al dan niet zijn geconventioneerd. Het Rekenhof beveelt eveneens aan de

verplichting op te leggen de vaste honoraria van de nomenclatuur op te hangen in de wachtzalen.

De verzekeringsinstellingen en de Dienst voor Geneeskundige Evaluatie en Controle (DGEC) van het RIZIV zouden bovendien samen regelmatig moeten controleren of de geconventioneerde tandheekkundigen de honoraria en de verplichte bekendmaking respecteren.

De invoering van de sociale derdebetalersregeling (waarvan de sector is afgestapt) zou de tandzorg toegankelijker kunnen maken. Maar daarvoor moeten wel eerst de risico's op overconsumptie en fraude onder controle zijn.

Verbetering van de kwaliteit en de veiligheid van de tandzorg

Het systeem voor de accreditering van tandheekkundigen is ingevoerd om de kwaliteit van de tandzorg te bevorderen. Het Rekenhof is van oordeel dat de accrediteringshonoraria heel wat kosten zonder dat er voldoende meerwaarde is. Het beveelt bijgevolg aan na te gaan welke verplichtingen meer zouden bijdragen tot de kwaliteit van de tandzorg. Zo niet zou het accrediteringssysteem zelf in vraag moeten worden gesteld.

Het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) staat in voor de kwaliteit en de veiligheid van de medische hulpmiddelen, waaronder de producten en het materiaal die voor tandzorg worden gebruikt. Het registreert in zijn procedures noch de merknaam noch de gegevens in verband met de kwaliteit en de veiligheid van de medische hulpmiddelen. De procedures in het kader van de *materiovigilantie* volstaan niet om hulpmiddelen op te sporen die misschien niet tot ernstige incidenten leiden maar toch minder performant of resistent zijn of minder goed worden verdragen. Het FAGG heeft overigens sinds zijn oprichting geen enkele waarschuwing of informatie verspreid over hulpmiddelen voor tandzorg. Nochtans heeft de Franse overheid wel dergelijke waarschuwingen uitgestuurd voor hulpmiddelen die mogelijks in België worden gebruikt. Wat daarnaast de röntgentoestellen betreft, deze zijn onderworpen aan de controle van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC). Het FANC verzamelt echter geen gegevens op basis waarvan precies kan worden ingeschat hoe oud of hoe performant een uitrusting voor medische beeldvorming is.

Om de kwaliteit en de veiligheid beter op te volgen, is het Rekenhof van oordeel dat het FAGG en het FANC alle in België gebruikte medische hulpmiddelen voor tandheekkundig gebruik onder hun merknaam zouden moeten registreren. Er zou een specifieke procedure moeten worden opgelegd aan tandheekkundigen die hulpmiddelen importeren zonder tussenkomst van een verdeler of een fabrikant met maatschappelijke zetel in de Europese Gemeenschap. Verdelers en fabrikanten zouden de resultaten van klinische studies aan het FAGG moeten bezorgen. Het Agentschap zou ook alle studies van buitenlandse overheden waaruit gezondheidsrisico's blijken, moeten verzamelen en verspreiden. Tot slot zou het werk moeten maken van inspecties bij Belgische fabrikanten, en in het bijzonder bij tandtechnici. In het kader van de *materiovigilantie* zou het Agentschap tandartsen en patiënten moeten aanmoedigen melding te maken van hulpmiddelen die minder resistent zijn qua gebruik,

slecht werken, ontstekingen veroorzaken of niet worden verdragen. Voor röntgentoestellen zou het FANC de aankoopdatum en de technische kenmerken van alle toestellen die onder zijn controle vallen, moeten registreren.

Het FAGG en het FANC zouden alle inlichtingen die ze hebben verzameld over medische hulpmiddelen voor tandheelkundig gebruik moeten bezorgen aan de Technische Tandheelkundige Raad. Op basis daarvan zou de raad beter moeten kunnen afbakenen welke hulpmiddelen gebruikt mogen worden voor vergoedbare zorg, rekening houdend met de erelonen die aan de tandartsen worden toegekend.

Meer aanzetten tot rationeel gebruik van de tandzorg

Enkele terugbetalingsregels zetten de tandarts of de patiënt ertoe aan zich te gedragen volgens de goede praktijken. De terugbetalingsvoorwaarden garanderen echter geen rationeel gebruik van alle vergoede raadplegingen, zorgverstrekkingen en radiografieën.

Om de overconsumptie te kunnen opvolgen, is de regelgeving gericht op tandartsen die een groot aantal verstrekkingen toedienen aan een groot aantal patiënten. Daardoor wordt echter geen rekening gehouden met tandartsen die misschien minder spectaculaire overconsumptie tweeebrengen doordat ze minder patiënten behandelen, maar die per patiënt uitgaven genereren die ver boven het gemiddelde liggen.

Om de overconsumptie en de fraude beter te beheersen, beveelt het Rekenhof aan de terugbetalingsuitgaven op te volgen per patiënt en ervoor te zorgen dat de tandheelkundige nummering en de derdebetaler correct worden geregistreerd. Het beveelt ook aan de zorgverstrekkingssattesten beter leesbaar te maken voor de patiënt. Zo zouden die attesten altijd alle gefactureerde kosten moeten vermelden, met een volledige benaming van de verstrekkingen. Op die manier zou de patiënt een eerste controle kunnen uitvoeren op de werkelijkheid van de zorgverstrekkingen die op zijn naam aan het ziekenfonds worden gefactureerd.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag “Terugbetaling van tandzorg – Voor een performanter overheidsbeheer” werd aan het federale parlement bezorgd. Het verslag, de samenvatting en het persbericht zijn terug te vinden op www.rekenhof.be.